

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Mała strategia działania na rzecz osób starszych w gminie miejsko - wiejskiej DRAWNO

STRUKTURA:

1. WPROWADZENIE

1.1. DOKUMENTY LOKALNE

2. DEMOGRAFIA

3. ANALIZA STYUACJI / OTOCZENIA

4. ANALIZA SWOT

5. CELE I DZIAŁANIA

5.1. PROPONOWANE DZIAŁANIA

5.1.1. RADA SENIORÓW – PODSTAWA PRAWNA

6. WYBRANE ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA

7. PODSUMOWANIE

1. WPROWADZENIE

Mała strategia działania na rzecz osób starszych gminie miejsko – wiejskiej Bobolice (powiat koszaliński, województwo zachodniopomorskie) została opracowana w ramach realizacji zadania publicznego pn. „Dasz radę Seniorze!” współfinansowanego z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 w okresie od 01.04.2016 r. do 31.12.2016 r.

Mała strategia zawiera wypracowaną wraz z uczestnikami warsztatów „Dasz radę Seniorze!” analizę obszarów problematycznych dot. aktywności osób starszych w gminie miejsko – wiejskiej Bobolice, cele oraz działania, które należy podjąć w przeciągu najbliższego roku w regionie w celu zwiększenia aktywności osób starszych gminie.

Mała strategia działania na rzecz osób starszych w Drawnie była opracowywana w trakcie warsztatów „Dasz radę Seniorze!” w wymiarze 10 godz. dydaktycznych (2 spotkania) połączonych

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

z indywidualnymi konsultacjami z trenerem po zakończeniu warsztatów. W pracach nad małą strategią uczestniczyły 33 osoby z gminy Drawno: **mieszkańcy gminy w wieku powyżej 60 r. ż., przedstawiciele Drawieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Zespołu „Drawianki”, Stowarzyszenia „Drawieńskie Skrzaty”, Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej, Koła Gospodyń Wiejskich w Drawnie, Urzędu Miejskiego w Drawnie, Ośrodka Pomocy Społecznej Drawieńskiego Ośrodka Kultury.** Strategia była konsultowana merytorycznie oraz metodycznie ze specjalistą ds. aktywności osób starszych dr hab. Beata Bugajską.

Dlaczego strategia?

- unikalna kompozycja misji, długofalowych celów i sposobów ich realizacji.
- zawiera ona odpowiedzi na podstawowe pytania: **co, po co, dla kogo i jak chcemy robić.**
- strategia to także przemyślany i konsekwentnie wdrażany sposób osiągnięcia pożądanej pozycji w „branży”, gdzie punktem odniesienia są działania innych podmiotów.

Dlaczego mała? Dotyczy najbliższego roku, ramy czasowe do 31.12.2017 r.

1.1. DOKUMENTY LOKALNE

Jak wynika m. in. z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor nad zaangażowaniem Polek i Polaków w aktywność społeczną osoby starsze najmniej chętnie angażują się w wolontariat, działalność społeczną, tłumacząc to m. in. wiekiem, brakiem zasobów i kompetencji, jak również brakiem zaufania społecznego, pejoratywnym kojarzeniem aktywności społecznej z czynem społecznym. Potwierdzają to również raport „Aktywność społeczna osób starszych w kontekście percepcji Polaków. Diagnoza społeczna 2013. J. Czapiński, P. Błędowski, Warszawa 2014 r: ok. 15% respondentów w wieku od 59 do 64 lat w przeciągu dwóch lat angażowało się w działanie na rzecz społeczności lokalnych, natomiast tylko 8% zaangażowało się w wolontariat. Badania SHARE wskazują, iż procent polskich seniorów, którzy nie podejmują się żadnej z kilku wymienionych w kwestionariuszu aktywności społecznej wynosi aż 83%.

Problematyka aktywizacji społecznej seniorów jest aktualna i zauważalna zarówno na szczeblu krajowym jak i regionalnym.

W analizie SWOT programu „REGION DLA RODZINY. WOJEWÓDZKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2014-2020”¹ (dokument opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego wśród słabych stron i zagrożeń wymieniono m. in.: migracje zarobkowe, odpływ młodzieży skutkujący osłabieniem więzi

¹ <http://rodzina.wzp.pl/>

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

rodziny, niekorzystną sytuację demograficzną, brak mieszkań przystosowanych do ograniczeń zdrowotnych seniorów, niską efektywność programów wspierających realizowanych z wykorzystaniem środków unijnych, brak rodzinnych domów pomocy społecznej, brak więzi rodzinnych i kapitału kulturowego, obciążenie administracyjne służb pomocy i integracji społecznej, słabość NGO, ciągle zbyt mała jest świadomość władz lokalnych z korzyści płynących ze wspierania rodziny, niewystarczające upowszechnienie modeli środowiskowych działań na rzecz seniorów, wysoki odsetek seniorów przebywających w domach pomocy społecznej, osłabienie więzi rodzinnych na skutek migracji zarobkowych i edukacyjnych, atomizacja rodziny, postępujące ubóstwo rodzin i seniorów, niewystarczające uwzględnianie problematyki rodziny w politykach lokalnych (strategie lokalnego rozwoju), niewystarczająca liczba działań kompleksowych na rzecz rodziny i seniorów, niski poziom kapitału społecznego i ludzkiego. Jednym z celów programu Region dla rodziny Województwa Zachodniopomorskiego jest **Aktywizacja środowiskowa seniorów, m. in. poprzez:**

- Opracowanie i wdrożenie innowacyjnego programu turnusów aktywizacyjnych dla Seniorów (opracowanie programu, pilotaż, upowszechnienie, dofinansowanie wg określonych kryteriów);
- Wypracowanie modelu środowiskowej aktywizacji Seniorów (pilotaż w gminie wiejskiej i miejskiej, ewaluacja i upowszechnienie);
- Utworzenie Regionalnego Centrum Mentoringu i Wolontariatu Seniorów (sieć w regionie, szkolenia prawne, upowszechnianie, poradnictwo, pośrednictwo);
- Wspieranie rozwoju sieci Uniwersytetów III Wieku.

Problematyka aktywizacji społecznej seniorów jest aktualna i zauważalna zarówno na szczeblu krajowym jak i regionalnym. W **Powiecie Choszczeńskim w nowej strategii na lata 2016 – 2030** w odróżnieniu do strategii na lata 2007-2015 zauważono problem starzenia się społeczeństwa oraz konieczność opieki i wspierania aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej. Zwrócono uwagę na problem migracji (największy ubytek mieszkańców wystąpił m.in. w gminie Drawno), malejącego przyrostu naturalnego oraz wzrastającej liczby osób w wieku poprodukcyjnym (dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej). W dłuższej perspektywie czasu omawiane zjawisko przyniesie negatywne skutki w postaci spadku podaży siły roboczej. Przybywać będzie ludzi w wieku starszym, co zaowocuje koniecznością rozwoju sfery służby zdrowia i opieki. (Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 s. 30-35). Formułując cele operacyjne w Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 uwzględniono sytuację osób starszych (s. 6-14), m.in.:

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

- wprowadzenie i rozwijanie alternatywnych form opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi np. opieka domowa, opieka dzienna, paliatywna, warsztaty, integracyjne kluby,
- nawiązywanie i rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego działającymi w obszarze polityki społecznej,
- rozwijanie i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej.

W analizie SWOT dla **Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030** uwzględniono sytuację osób starszych również zwrócono uwagę na problemy starzejącego się społeczeństwa (s. 114-115)m. in.:

- Ujemny przyrost naturalny oraz niekorzystna struktura demograficzna, w tym wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej licznie ludności. Migracja zarobkowa.

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego gminy Drawno, diagnozy i analizy problemów społecznych oraz opinii mieszkańców została opracowana analiza SWOT dla **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Drawno**, gdzie wskazano zagrożenia dotyczące osób starszych (s. 72-77), m. in.:

- istnienie negatywnego stereotypu człowieka starego,
- wzrost patologii wśród osób starszych,
- alienacja i marginalizacja zagrożonych grup społecznych,
- wzrost liczby osób samotnych na terenie gminy,
- możliwość braku rozwoju ofert kulturalnych i rozrywkowych na terenie gminy,
- rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej.

W **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Drawo** sformułowano 4 podstawowe cele, którym przyporządkowano działania służące osiągnięciu głównego celu. Jednym z celów, który dotyczy osób starszych jest „Ograniczenie zjawiska marginalizacji grup szczególnego ryzyka” (s. 83, 88-90). Do tego celu przypisano następujące działania, które z założenia powinny być wspierane przez organizacje pozarządowe:

C. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym osób starszych i chorych poprzez m. in.:

- Wspieranie rodzin opiekujących się osobami starszymi i chorymi (np. poradnictwo psychologiczne).
- Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych dla osób starszych i ich rodzin.
- Edukacja w zakresie funkcjonowania osób starszych w rodzinie.
- Inicjowanie utworzenie Klubów Seniora.

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

2. DEMOGRAFIA²

Jak wynika ze zmiany w strukturze wiekowej ludności w województwie zachodniopomorskim, mamy do czynienia z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego aż 19,5 % mieszkańców województwa zachodniopomorskiego to osoby powyżej w wieku poprodukcyjnym. W ciągu ostatnich 5 lat (o 2011 r.) liczba osób w wieku poprodukcyjnym w naszym województwie wzrosła o prawie 3 punkty procentowe. Prawie 400 tys. osób na 1,7 mln wszystkich mieszkańców naszego województwa jest w wieku powyżej 60 r. ż. Jednocześnie wśród grup wiekowych powyżej 60 r. ż. najbardziej liczną jest grupa wiekowa „70 lat i więcej” - 40 % osób (na podstawie Danych Głównego Urzędu Statystycznego, źródło swaid.stat.gov.pl Przekroje Terytorialne Bank Danych Lokalnych, Portret Terytorium). Podobnie, jak dla całego województwa sytuacja wygląda dla gminy miejsko – wiejskiej Drawni. Przy malejącej ogólnej liczbie mieszkańców (w 2015 r. przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł – 7,5 dla gminy miejsko-wiejskie oraz – 9,5 dla miasta Bobolice), wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2011 r. w gminie Drawno wzrosła o 2,7 punkty procentowe liczba osób w wieku poprodukcyjnym (do 15,5 % w 2011 r. do 18,2 % w 2015 r.). Przy czym podobnie, jak w całym województwie wśród grup wiekowych powyżej 60 r. ż., najbardziej liczna jest grupa wiekowa „70 lat i więcej”.

W perspektywie roku 2035 Główny Urząd Statystyczny przewiduje wydłużanie się trwania życia, co będzie powodować przyspieszenie procesu starzenia się polskiego społeczeństwa i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym³ o 11 %. Przeciętne trwanie życia wzrośnie odpowiednio o około 8 lat dla mężczyzn oraz o około 3 lata dla kobiet.

---

² Zestawienia demograficzne przygotowane na podstawie Danych Głównego Urzędu Statystycznego, źródło www.swaid.stat.gov.pl zakładka Przekroje Terytorialne Bank Danych Lokalnych -> Portret Terytorium

³ Wiek poprodukcyjny dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej.

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Tabela 1. Województwo zachodniopomorskie

	Jedn. miary	2011	2012	2013	2014	2015
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *						
Ludność faktycznie zamieszkała						
ogółem	osoba	1722739	1721405	1718861	1715431	1710482
kobiety	osoba	883448	882920	881908	880362	878189
mężczyźni	osoba	839291	838485	836953	835069	832293
Ludność według grup wieku:						
60-64 lat	osoba	121618	126879	129919	131858	134037
65-69 lat	osoba	61623	70305	80922	92553	104488
70 lat i więcej	osoba	156859	157592	157850	158683	158972
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	75	75	75	75	75
Ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	osoba	282354	294759	307434	321021	334352
W % ogółem ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	%	16,4	17,1	17,9	18,7	19,5
Wskaźniki obciążenia demograficznego						
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	25,1	26,4	27,8	29,3	31
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	105	105	105	105	106
Na 1000 ludności:						
przyrost naturalny	-	-0,1	-0,3	-0,9	-0,4	-1,3

Tabela 2. Powiat choszczeński

	Jedn. miary	2011	2012	2013	2014	2015
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)						
Gminy (NTS5)	-	6	6	6	6	6
Miasta	-	4	4	4	4	4
Miejscowości podstawowe ogółem	-	226	226	226	226	226
Sołectwa	-	91	91	91	91	91
Powierzchnia*	ha	132771	132763	132763	132763	132763
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *						
Ludność faktycznie zamieszkała						
ogółem	osoba	50348	50160	49929	49709	49474
kobiety	osoba	25235	25108	25016	24877	24754

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

mężczyźni	osoba	25113	25052	24913	24832	24720
Ludność według grup wieku:						
60-64 lat	osoba	3382	3498	3558	3590	3658
65-69 lat	osoba	1679	1926	2212	2598	2874
70 lat i więcej	osoba	4232	4228	4203	4171	4184
Ludność na 1 km2 (gęstość zaludnienia)	osoba	38	38	38	37	37
Ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	osoba	7613	7908	8221	8590	8901
W % ogółem ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	%	15,1	15,8	16,5	17,3	18
Wskaźniki obciążenia demograficznego						
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	23,1	24,1	25,3	26,8	28,1
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	100	100	100	100	100
Na 1000 ludności:						
przyrost naturalny	-	-0,6	0,1	-0,5	-0,2	-0,8

Tabela 3. Drawno (gmina miejsko-wiejska)

	Jedn. miary	2011	2012	2013	2014	2015
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)						
Miejscowości podstawowe ogółem	-	52	53	53	53	53
Sołectwa	-	12	12	12	12	12
Powierzchnia*	ha	32100	32091	32091	32091	32091
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *						
Ludność faktycznie zamieszkała						
ogółem	osoba	5319	5299	5236	5222	5177
kobiety	osoba	2626	2619	2592	2598	2569
mężczyźni	osoba	2693	2680	2644	2624	2608
Ludność według grup wieku:						
60-64 lat	osoba	339	376	377	405	407
65-69 lat	osoba	162	179	214	246	278
70 lat i więcej	osoba	490	487	463	462	462
Ludność na 1 km2 (gęstość zaludnienia)	osoba	17	17	16	16	16

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	osoba	826	861	880	924	943
W % ogółem ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	%	15,5	16,2	16,8	17,7	18,2
Wskaźniki obciążenia demograficznego						
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	23,4	24,4	25,3	27	27,8
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	98	98	98	99	99
Na 1000 ludności:						
przyrost naturalny	-	-3,6	-2,1	-4,4	-3,3	-7,5

Tabela 4. Drawno (miasto w gminie miejsko-wiejskiej)

	Jedn. miary	2011	2012	2013	2014	2015
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)						
Powierzchnia*	ha	503	503	503	503	503
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *						
Ludność faktycznie zamieszkała						
ogółem	osoba	2392	2364	2335	2340	2304
kobiety	osoba	1155	1139	1125	1129	1119
mężczyźni	osoba	1237	1225	1210	1211	1185
Ludność według grup wieku:						
60-64 lat	osoba	158	185	190	196	195
65-69 lat	osoba	83	86	105	117	134
70 lat i więcej	osoba	229	231	221	229	227
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	476	470	464	465	458
Ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	osoba	393	414	428	450	454
W % ogółem ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	%	16,4	17,5	18,3	19,2	19,7
Wskaźniki obciążenia demograficznego						
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	25	26,6	27,9	29,7	30,4
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	93	93	93	93	94
Na 1000 ludności:						
przyrost naturalny	-	-1,2	-5,9	-0,8	-5,2	-9,5

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

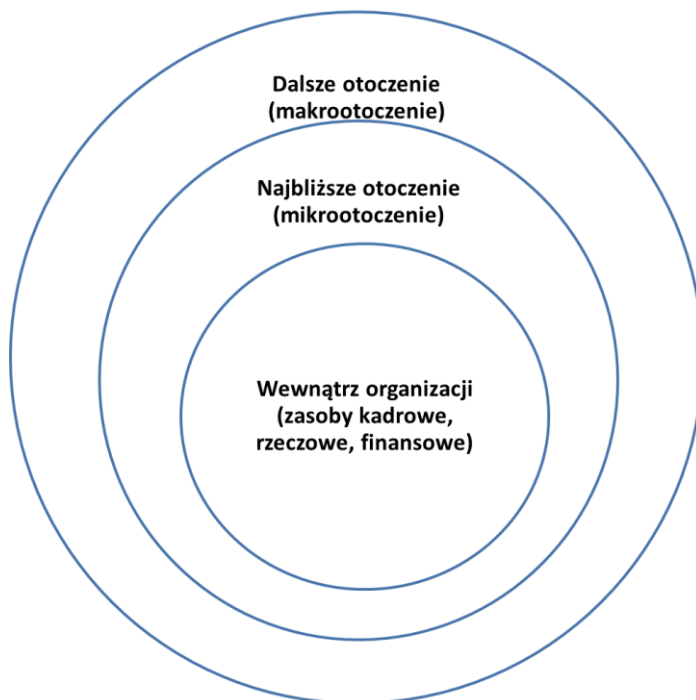
Tabela 5. Drawno – obszar wiejski

	Jedn. miary	2011	2012	2013	2014	2015
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)						
Miejscowości podstawowe ogółem	-	52	53	53	53	53
Powierzchnia*	ha	31597	31588	31588	31588	31588
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) *						
Ludność faktycznie zamieszkała						
ogółem	osoba	2927	2935	2901	2882	2873
kobiety	osoba	1471	1480	1467	1469	1450
mężczyźni	osoba	1456	1455	1434	1413	1423
Ludność według grup wieku:						
60-64 lat	osoba	181	191	187	209	212
65-69 lat	osoba	79	93	109	129	144
70 lat i więcej	osoba	261	256	242	233	235
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	9	9	9	9	9
Ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	osoba	433	447	452	474	489
W % ogółem ludność w wieku:						
poprodukcyjnym	%	14,8	15,2	15,6	16,4	17
Wskaźniki obciążenia demograficznego						
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	22,1	22,7	23,3	24,8	25,8
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	101	102	102	104	102
Na 1000 ludności:						
przyrost naturalny	-	-5,4	1	-7,2	-1,7	-5,9

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

3. ANALIZA SYTUACJI / OTOCZENIA

Podczas warsztatów „Dasz radę Seniorze!” zostało przeprowadzone ćwiczenie mające na celu wybranie najważniejszych wartości / potrzeb uczestników warsztatów (osób powyżej 60 r. ż.). Dla mieszkańców Drawna w wieku powyżej 60 r. ż. najważniejsze jest: **dom, miłość, rodzina oraz ruch na świeżym powietrzu**. W dalszej kolejności m. in. przyjaciele, internet, samochód, możliwość rozwoju.

WEWNĄTRZ ORGANIZACJI / DRAWNA

- zasoby ludzkie,
- spotkania informacyjne oraz integracyjne,
- liderzy,
- składki,
- baza lokalowa,
- instytucje kultury;
- Rada Gminy,
- Burmistrz,

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

- Stanowisko ds. promocji (Urząd Miejski)
- pozyskiwanie środków finansowych z Urzędu
- pomoc sąsiedzka

MIKROOTOCZENIE / NAJBLIŻSZE OTOCZENIE

- Sołectwa
- Caritas
- Drawieński Ośrodek Kultury
- Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy
- Kluby Sportowe
- Ośrodek Pomocy Społecznej, m.in.: opiekunki do osób starszych, sprzęt dla osób starszych (chodziki, laski), pomoc finansowa (na opał, leki)

MAKROOTOCZENIE / DALSZE OTOCZENIE

- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
- Uniwersytet Szczeciński
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Aktyw prawne – na szczeblu krajowym
- dostępność funduszy unijnych
- Powiat Choszczeński

4. ANALIZA SWOT

Efektywna metoda identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń. Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji przedmiotu analizy SWOT oraz prognoza strategii postępowania. Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. Poniżej przedstawiamy analizę SWOT dotyczącą aktywności osób starszych w gminie Drawno, opracowaną podczas warsztatów „Dasz radę Seniorze!” oraz konsultacji:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
ZDROWIE	
<ul style="list-style-type: none"> – ośrodek zdrowia na miejscu w Drawnie, podstawowa opieka zdrowotna – dostęp do stomatologa w Drawnie – apteka w Drawnie – sporadyczne badania profilaktyczne – Gmina udostępnia infrastrukturę przy 	<ul style="list-style-type: none"> – brak dojazdu z małych miejscowości do przychodni – brak lekarzy specjalistów na terenie Gminy – droga apteka – brak konkurencji – brak cyklicznych programów

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

okazji większych imprez	prozdrowotnych oraz profilaktycznych
BEZPIECZEŃSTWO	
<ul style="list-style-type: none"> – Posterunek Policji oraz Straż Pożarna (Remiza) na terenie Drawna <ul style="list-style-type: none"> – Gmina bezpieczna - jedno z niższych zagrożeń zdarzeniami przestępczymi na terenie Powiatu Choszczeńskiego – monitoring w Drawnie – czujność sąsiedzka 	<ul style="list-style-type: none"> – pokazy dla osób starszych organizowane przez firmy spoza Gminy, które zachęcają do kupna różnych rzeczy po zawyżonych cenach
INFRASTRUKTURA	
<ul style="list-style-type: none"> – miejsca dla osób niepełnosprawnych – podjazdy – dzwonek w OPS, żeby pracownik OPS zszedł na dół do osoby mającej problemy z wejściem po schodach – dzwonek w Urzędzie Miejskim dla osób niepełnosprawnych – 	<ul style="list-style-type: none"> – bariery architektoniczne (stromie schody, brak podjazdu) w Drawieńskim Ośrodku Kultury oraz Ośrodku Pomocy Społecznej – brak chodników w małych miejscowościach (wioskach) – brak sygnalizacji świetlnej
SFERA SPOŁECZNA (M. IN. ROZWÓJ OSOBISTY ORAZ KULTURA)	
<ul style="list-style-type: none"> – duża liczba świetlic w sołectwach (6 świetlic na 12 sołectw) – działające w gminie Koła Gospodyń Wiejskich – duża ilość imprez cyklicznych organizowanych przez Drawieński Ośrodek Kultury – działalność Drawieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – działalność Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej – działalność 5 zespołów śpiewaczych, które angażują osoby starsze – ogólnodostępna Biblioteka – walory turystyczno-rekreacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – małe zaangażowanie mężczyzn w działania na rzecz lokalnej społeczności – strach starszych mieszkańców Gminy przed „nowym” – technologią, wyjściem z domu – samotność osób starszych – sytuacja finansowa osób starszych – brak regularnego dostępu do teatru, kina (duża odległość do większego miasta) – brak imprez / wydarzeń kulturalnych w weekendy oraz w godzinach popołudniowych

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

(aktywność fizyczna)	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – zmiany przepisów prawnych – dostrzeganie problemów osób starszych – dofinansowywanie działań na rzecz osób starszych – współpraca między różnymi instytucjami / jednostkami – zmiana nastawienia oraz świadomości osób starszych – integracja międzypokoleniowa 	<ul style="list-style-type: none"> – zbyt mała ilość środków finansowych na działania na rzecz osób starszych – ograniczenia zdrowotne oraz ruchowe osób starszych utrudniające aktywność w lokalnych społecznościach – oferta aktywności dla osób starszych niedostosowana do ich potrzeb – nastawienie mieszkańców gminy – marazm, apatia

Podczas opracowywania przez seniorów oraz organizacje działające na rzecz osób starszych „Małej strategii działania na rzecz osób starszych w gminie Drawno” wykrystalizowały się **najważniejsze problemy w aktywności społecznej oraz obywatelskiej osób starszych w gminie Drawno:**

- brak motywacji do wyjścia, do działania i aktywności,
- konieczność z korzystania podczas wyjścia z pomocy drugiej osoby
- brak stałych kontaktów towarzyskich, brak znajomych,
- mało atrakcyjna oferta zajęć/ albo mało urozmaicona,
- problem z dojazdem na zajęcia /na imprezy z małych miejscowości spoza Drawna, brak komunikacji lokalnej,
- brak systemowych rozwiązań czasu wolnego seniora

5. CELE ORAZ DZIAŁANIA

Sformułowano oddolnie cel strategiczny dotyczący działalności na rzecz osób starszych w gminie Drawno, tj.:

Zaangażowanie o min. 30 % więcej (w porównaniu z grudniem 2016 r.) osób starszych (powyżej 60 r. ż) zamieszkujących gminę Drawno w działalność społeczną (na rzecz lokalnej społeczności) oraz obywatelską, m. in. poprzez:

- **dotarcie do mieszkańców małych miejscowości / sołectw (wykorzystanie świetlic).**
- **rozszerzenie oferty kulturalnej (m. in. kino dla seniorów)**
- **rozwijanie kompetencji obywatelskich oraz społecznych**
- **powołanie Gminnej Rady Seniorów**
- **inicjowanie utworzenia Klubu Seniora**

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

5.1. PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW W PRZECIĄGU NAJBLIŻSZEGO ROKU W GMINIE DRAWNO

- zorganizowanie DNIA SENIORA / Kawiarenki Seniora (organizacje pozarządowe, DOK): prezentacja działalności na rzecz osób starszych, m. in. integracja wewnątrz oraz międzypokoleniowa, warsztaty oraz wykłady specjalistów z różnych dziedzin; rozpowszechnienie edukacji osób starszych, promowanie aktywności osób starszych, propagowanie zdrowego stylu życia
- stworzenie zakładki „Senior” np. na stronie drawno.pl, gdzie dostępne byłyby wszelkie informacje – tak prawne jak i z organizacji życia gminy – dotyczące seniorów
- otwarcie się DUTW na osoby starsze samotne, np. poprzez zorganizowanie „Popołudniowej Kawki u Seniora” dla osób starszych i samotnych (za symboliczne 1 zł, bądź bezpłatnie),
- warsztaty pokazowe prowadzone przez DUTW dla innych „nie studentów” realizowane podczas imprez lokalnych, np. Krasnali, lub w świetlicach w poszczególnych sołectwach
- inicjowanie utworzenia **Klubu Seniora** (Program Senior + na 2017 r. www.senior.gov.pl) w ramach którego można realizować większość zaproponowanych w strategii działań; (znalezienie pomieszczenia, ustalenie osób / organizacji odpowiedzialnych za koordynowanie działań, opracowanie budżetu oraz planu działania)
- działania integracyjne międzypokoleniowe, np. po między seniorami a gimnazjum, szkołą podstawową lub przedszkolem, np.: wspólne przedstawienia, wycieczki do parku czy kina, teatru, spotkania kawowo-czekoladowe, wspólne pieczenie ciastek, gotowanie, czytanie, sadzenie kwiatków
- wspólne odwiedziny osób samotnych, np. grupa dwu-trzy osobowa składająca się z seniora i z młodszego pokolenia odwiedzają osobę samotną/ starszą przynosząc ze sobą np. ciasto i kawę./herbatę, i podczas rozmowy zaprasza na zajęcia, spotkania, wycieczki, albo może umówić się na kolejną „Kawę i ciacho”. W grupie tej dla ułatwienia kontaktu może powinna znajdować się jedna osoba znana osobie samotnej (była koleżanka/ kolega, wnuczek/ wnuczka).
- działania profilaktyki zdrowotnej: badania profilaktyczne dla os. starszych w czasie imprez lokalnych na stałe wpisane w kalendarz imprez,
- sprawdzenie możliwości zorganizowania transportu lokalnego (społecznego) dla osób spoza Drawna w czasie imprez lokalnych lub w dni zajęciowych / warsztatowych, np. raz w tygodniu
- pilotażowe sekcje wolontariatu seniorów (opiekuńczy, kompetencji);

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

- Biblioteka Miejska - zaproszenia dla seniorów na imprezy; powiększenie zbiorów audiobooków.
- zorganizowanie transportu społecznego dla osób starszych spoza Drawna (organizacje pozarządowe, Gmina)
- utworzenie **Gminnej Rady Seniorów: ustalenie sposobu zainicjowania (decyzja Rady Gminy czy inicjatywa lokalnych Środowisk, opracowanie statutu, regulaminu, wyborów oraz planu działania). Gminna Rada Seniorów** powinna zostać powołana dla lepszej inspiracji środowiska 60+ , monitorowania realizacji Małej Strategii... i kształtowania się bieżących potrzeb seniorów oraz konsultowania decyzji władz samorządowych dotyczących seniorów. W ramach Gminnej Rady Seniorów m. in.:
  - opracowanie metodologii szczegółowego rozpoznania środowiska osób starszych w gminie Drawno a potem stałe i bieżące monitorowanie zmian, które w przedziale wiekowym 60+ są bardzo dynamiczne.
  - zainicjowanie wprowadzenia Karty Seniora
  - Rozszerzenie dostępu osób 60+ do szerokopasmowego internetu poprzez cykliczne kursy obsługi w podstawowym zakresie komputera i Internetu
  - Zorganizowanie zbiórki używanego sprzętu komputerowego i czytników audiobooków lub punkt wymiany informacji – pośrednictwa.
  - wykorzystanie dla potrzeb środowiska 60+ istniejących świetlic wiejskich, tworzenie nowych w miejscowościach, gdzie są najpilniej potrzebne,

5.1.1. RADA SENIORÓW – podstawa prawna:

USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 5c.

1. Gmina sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej.
2. Rada gminy, z **własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk**, może utworzyć gminną radę seniorów.
3. Gminna rada seniorów **ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny**.
4. Gminna rada seniorów składa się z **przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku**.
5. Rada gminy, powołując gminną radę seniorów, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania, dążąc do wykorzystania potencjału działających organizacji osób starszych oraz podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków gminnej rady seniorów.

ZOOM NA RADY SENIORÓW www.zoomnaradyseniorow.pl

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

– Raport z badania „Zoom na rady seniorów. Diagnoza funkcjonowania”

6. WYBRANE ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA

GDZIE SZUKAĆ WSPARCIA ORAZ INFORMACJI O KONKURSACH ORAZ CIEKAWYCH INIJCJATYWACH

?

✓ www.ngo.pl

Portal internetowy zawierający wszystkie niezbędne dla organizacji pozarządowych informacje.

✓ www.wiadomosci.ngo.pl/newsletter

Informacje publikowane w portalu ngo.pl można bezpłatnie otrzymać na swoją skrzynkę e-mail korzystając ze strony www.wiadomosci.ngo.pl/newsletter.

✓ www.fundusze.ngo.pl

Na tej stronie znajdują się informacje o bieżących konkursach na różnych szczeblach (międzynarodowe, wojewódzkie, lokalne).

✓ www.senior.gov.pl

Aktualne informacje zamieszczane przez Departament Polityki Senioralnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

✓ **Sieci Zachodniopomorskich Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej** czyli OWES dla regionu szczecińskiego, OWES dla regionu koszalińskiego, OWES dla regionu szczecińskiego oraz OWES dla regionu stargardzkiego. Celem rozpoczynanych przedsięwzięć jest pomoc osobom w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w postaci spółdzielni socjalnej. Przewidziano m.in. usługi animacji lokalnej w tym działania o charakterze animacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich, wsparcie dla ich rozwoju, tworzenie partnerstw publiczno-społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej.

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

6.1. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 (ASOS) - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej www.mrpips.gov.pl www.senior.gov.pl

Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych (osób w wieku powyżej 60. roku życia) dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną.⁴

Priorytety i kierunki działań⁵

Priorytet I Edukacja osób starszych

Priorytet II Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową

Priorytet III Partycypacja społeczna osób starszych

Priorytet IV Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne)

6.2. Program Wieloletni „Senior +” na lata 2015–2020 www.senior.gov.pl

Celem Programu jest przede wszystkim:

- wsparcie seniorów poprzez dofinansowanie działań jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior +”, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu, charakteryzujących się niskimi dochodami lub wysokim odsetkiem seniorów w populacji ogółem lub brakiem infrastruktury pomocy społecznej służącej do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem ich zamieszkania.
- zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.
- **utworzenie Klubów Senior+**

6.3. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2018-2023 (FIO) – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej www.pozytek.gov.pl

Obecnie w trakcie konsultacji. Proponowane są 3 nowe komponenty: Rodzina, Młodzież oraz Ekonomia Społeczna (m. in. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).

⁴ Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020, s. 9

⁵ Tamże, s. 22-23

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

6.4. TOWARZYSTWO INICJATYW TWÓRCZYCH „Ę” / POLSKO – AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI www.e.org.pl

- ✓ Konkurs grantowy „Seniorzy w akcji” www.seniorzywakcji.pl
- ✓ UTW dla społeczności www.utw.seniorzywakcji.pl
- ✓ Zoom na Rady Seniorów www.zoomnaradyseniorow.pl
- ✓ Generator Innowacji. Sieć wsparcia. <http://e.org.pl/sieci-wsparcia/>

6.5. BUDŻET OBYWATELSKI

Budżet obywatelski (partycypacyjny) - demokratyczny proces, w którym mieszkańcy wspólnie decydują, na co przeznaczyć wyodrębnioną część budżetu gminy.

6.6. DZIAŁAJ LOKALNIE www.dzialajlokalnie.pl

Celem „Działaj Lokalnie” jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. Realizacji Programu służy organizowanie konkursów grantowych, w ramach których wspierane są projekty inicjujące współpracę mieszkańców z małych miejscowości. Poprzez Program „Działaj Lokalnie” wspieramy zwykłych ludzi, którzy chcą wspólnie działać na rzecz swojej społeczności.

6.7. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 - Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie www.wup.pl/rpo⁶

VI RYNEK PRACY, PRIORYTET INWESTYCYJNY 8vi: Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel szczegółowy 6: Wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy

1. **Wdrożenie kompleksowych programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, ułatwiających powroty do pracy, umożliwiających wydłużenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne**

Typ projektu:

Rozwój profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka jelita grubego, szyjki macicy i piersi.

⁶ Opracowano na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz SZCZEGÓŁOWEGO OPISU OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020 wersja 8.0 – 10 maja 2016 r. (dokumenty dostępne na stronie www.wup.pl/rpo w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”)

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Grupa docelowa, ostateczni odbiorcy wsparcia

Typ projektów 3:

- program profilaktyki raka piersi jest skierowany do kobiet w wieku od 50 do 69 lat. Program profilaktyki raka szyjki macicy jest skierowany do kobiet w wieku 25 do 59 lat. Program profilaktyki raka jelita grubego w ramach EFS jest skierowany do osób w wieku 25–65 lat pochodzących z rodzin HNPCC lub FAP (z potwierdzonym obciążeniem genetycznym).

Typy beneficjentów:

- Jednostki samorządu terytorialnego (w tym w szczególności gminy i powiaty)
- Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą
- Organizacje pozarządowe, których działalność statutowa dotyczy promocji zdrowia
- Podmioty ekonomii społecznej, których założenia statutowe przewidują działania w zakresie lecznictwa lub promocji zdrowia

VIII EDUKACJA

Cel szczegółowy 4: Wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych

8.10 Wsparcie osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych.

Przedsięwzięcia podejmowane w ramach tego typu projektów mają zapewnić wsparcie dla osób w wieku 18 lat i więcej, **w szczególności dla osób starszych (50 lat i więcej)** i osób o niskich kwalifikacjach (posiadających wykształcenie na poziomie co najwyżej średnim), chcących podnosić swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje poprzez udział w kształceniu ustawicznym, ukierunkowane na zdobycie nowych lub podwyższenie kompetencji informatycznych oraz w zakresie języków obcych.

Typy projektów:

1. Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji cyfrowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji w powyższym zakresie.
2. Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji w powyższym zakresie.

Typy beneficjenta:

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

- wszystkie formy prawne zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.);
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów odrębnych.

Grupa docelowa / ostateczni odbiorcy wsparcia

Osoby w wieku 18 lat i więcej, zamierzające uczestniczyć z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach w zakresie kształtowania kompetencji informatycznych oraz porozumiewania się w językach obcych, **w szczególności osoby w wieku powyżej 50. roku życia** oraz osoby o niskich kwalifikacjach.

IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

DZIAŁANIE 9.1 INFRASTRUKTURA ZDROWIA⁷

Cel szczegółowy Zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej.

Typy projektów:

1. Budowa(w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia,
2. Zakup wyrobów medycznych zdefiniowanych w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych.

Typ beneficjentów

- w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających **świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej** – podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- w przypadku pozostałych projektów – podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej.

⁷ *Wprowadzić beneficjentami wskazanego działania nie mogą być organizacje pozarządowe oraz instytucje działające na rzecz osób starszych, jednak środowisko reprezentujące osoby starsze może podejmować działania np. poprzez Rady Seniorów, bądź kampanie informacyjne, które będą nagłaśniały oraz lobbowały na rzecz potrzeb osób starszych (np. potrzeba opieki geriatrycznej itp.)*

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

Grupa docelowa: Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

DZIAŁANIE 9.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Cel szczegółowy: Zwiększona dostępność usług społecznych

Typy projektów:

1. Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie mieszkań chronionych,
2. Odbudowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie domów pomocy społecznej (DPS)

Typ beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst,
- organizacje pozarządowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe, TBS,
- podmioty ekonomii społecznej.

Grupa docelowa:

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego

7. PODSUMOWANIE

Aktywność społeczna osób starszych, szczególnie w małych miejscowościach (gminach) do 25 tys. mieszkańców jest wciąż jeszcze czymś nowym w polskich realiach. Społeczeństwo nasze często ulega stereotypom osoby starszej: schorowanej, samotnej, nieaktywnej, podtrzymywanym niestety przez media. To się powoli zmienia, przede wszystkim dzięki przykładom osób starszych, które aktywnie uczestniczą w życiu społecznym, gospodarczym czy politycznym. Dużą rolę w tym zakresie odgrywają organizacje społeczne, które stanowią dobrą formę dla realizacji aktywności osób starszych.

Angażując osoby starsze w działania społeczne należy tak je przygotować i zorganizować, aby uwzględniały specyfikę seniorów. Warto także (na podstawie: Tomasz Schimanek AKTYWIZACJA SPOŁECZNA OSÓB STARSZYCH. MATERIAŁY EDUKACYJNE DLA PRACOWNI DOBRA WSPÓLNEGO):

- wykorzystać potencjał organizacji zrzeszających osoby starsze, ważne jest, aby tę aktywność wzmocnić i skierować ją do społeczności lokalnej,
- oprzeć się na lokalnych instytucjach publicznych, z których usług korzystają seniorzy, na przykład ośrodkach kultury,
- docierać również do tych nieaktywnych, które często nie wiedzą, że w ich otoczeniu są możliwości realizacji różnych form aktywności; można robić to przez wspomniane wyżej organizacje i instytucje. Kontakt bezpośredni jest najskuteczniejszy, ale nie należy lekceważyć także informacji w lokalnych mediach, zwłaszcza telewizji i radiu,

Dasz radę Seniorze!

Zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego oraz ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

- przygotować osoby starsze do działań społecznych, wytłumaczyć na czym one polegają, w jakich formach mogą być realizowane.
- po etapie przygotowawczym dać seniorom możliwość, aby sami określili, co chcą robić, jaki rodzaj działań będzie dawał im największą satysfakcję; pomocne jednak w tym będzie przedstawienie im różnych sposobów i obszarów możliwej aktywności, tak, aby wyjść poza stereotypowe wyobrażenia na ten temat,
- dostosować działania społeczne do kompetencji zawodowych seniorów, ich preferencji i oczekiwań, a także naturalnej roli mentora, dawać szansę na realizowanie własnych pasji, stwarzać warunki do wyraźnego dostrzeżenia efektów w realizowanych działaniach,
- dostosować rodzaj aktywności do sprawności fizycznej seniorów i ich stanu zdrowia,
- budować kontakty i więzi międzypokoleniowe, nie należy izolować seniorów, ale także nie można doprowadzać do konfliktów pokoleniowych,
- pracować z seniorami z uśmiechem, szacunkiem i otwartością,
- wykorzystywać do stymulowania aktywności dobre przykłady, zarówno realizowanych działań, jak i zaangażowanych seniorów; nikt nie będzie bardziej przekonujący dla nieprzekonanych, jak senior, który z powodzeniem działa społecznie.

Stowarzyszenie **Centrum Inicjatyw Edukacyjno – Społecznych**

facebook.com/stowarzyszenieCIES

e-mail: biuro@cies.org.pl

tel. 785 96 26 31